

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Bijlage(n)

2.

Datum

Betreft Gewasbescherming buiten de landbouw; stand van zaken

Geachte voorzitter,

In mijn brief van 20 december 2017 (Kamerstuk 27858, 416) heb ik u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw. Overeenkomstig mijn toezegging in die brief informeer ik u thans over de trends in de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen voor particulier gebruik en de mogelijkheden voor een solide juridische grondslag voor een eventueel gebruiksverbod. Daarnaast zal ik ingaan op enkele recente ontwikkelingen in verband met het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw.

Particulier gebruik

Trends in verkoopcijfers

Op mijn verzoek heeft een marktonderzoeksbureau de verkoopcijfers verzameld van gewasbeschermingsmiddelen voor particulier gebruik, over de jaren 2014 tot en met 2017. Om de resultaten beter te kunnen duiden, heb ik bovendien een consumentenonderzoek laten uitvoeren. Ruim 530 mensen hebben toegelicht op welke wijze zij in 2017 onkruid bestreden en of zij die werkwijze ten opzichte van het voorgaande jaar hadden aangepast.

Het RIVM heeft de verkoopcijfers geanalyseerd; de analyse is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Doelstelling van beleid is een halvering in 2016 van de verkoop van middelen op basis van de werkzame stof glyfosaat (Kamerstuk 27858, 392). De analyse laat zien dat de verkoop van die middelen structureel met bijna een derde is afgenomen, van ruim 30.000 kilogram werkzame stof naar 21.000 kilogram in de periode 2015 tot en met 2017.

Deze afname wordt overigens meer dan gecompenseerd door de toegenomen verkoop van onkruidbestrijdingsmiddelen met andere werkzame stoffen. Ook heb ik signalen ontvangen dat meer dan voorheen niet-toegelaten producten zoals chloor of azijn, voor onkruidbestrijding worden gebruikt. Deze producten hebben eveneens nadelige effecten voor mens, dier en milieu.

Juridische grondslag gebruiksverbod

Conform mijn eerdere mededeling ben ik inmiddels gestart met het opstellen van een wettelijke grondslag die het mogelijk maakt een verbod op het particulier gebruik uit te vaardigen. Het gaat om een kleine aanvulling van de de wet; een eventueel verbod kan vervolgens in een algemene maatregel van bestuur worden neergelegd.

Of ik u ook daadwerkelijk een concreet voorstel voor een verbod zal voorleggen, is afhankelijk van de resultaten van de eindbalans die eind 2019 zal worden opgemaakt. Op dat moment zal het traject van niet-wettelijke maatregelen zijn afgerond. Een dergelijk voorstel zal complex zijn, vanwege de moeilijk aantoonbare winst voor mens en milieu, de lastige handhaafbaarheid van een dergelijk verbod en omdat eenvoudig kan worden uitgeweken naar producten die niet door het Ctgb zijn beoordeeld en toegelaten tot de Nederlandse markt.

Professioneel gebruik

Onderzoek effecten gebruiksverbod

Het verbod op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen buiten de landbouw is in maart 2016 in werking getreden.

Onderzoek na twee seizoenen van onkruidbestrijding laat zien dat het verbod vruchten afwerpt. In het oppervlaktewater dat voor de drinkwaterbereiding wordt gebruikt, nemen zowel de glyfosaatconcentraties en de normoverschrijdingen (vergeleken met andere groepen meetpunten) af. Voortzetting van de metingen zal aantonen of deze trend de komende jaren doorzet.

Het onderzoeksrapport heb ik als bijlage bij deze brief gevoegd.

5.1.2.e Wod aub CHECK. Tekst is gebaseerd op blz. 17 rapport)

Uitspraak Rechtbank Den Haag

Op 16 januari heeft de Rechtbank uitgesproken dat het gebruiksverbod in stand blijft. Brancheorganisaties Nefyto en Artemis waren een juridische procedure begonnen en betoogden dat het verbod onrechtmatig zou zijn en daarom vernietigd moest worden. De Rechtbank oordeelde daarentegen dat het gebruiksverbod een acceptabele beperking vormt op het gebruik dat door het Ctgb was toegelaten. De beperking was zowel noodzakelijk, geschikt en evenredig voor de bescherming van de (drink-)waterkwaliteit en de volksgezondheid.

Ik beschouw de uitspraak en de bovengenoemde onderzoeksresultaten als een stimulans om voor te gaan op de ingeslagen weg van verduurzaming van de gewasbescherming. Niet alleen van landbouwbedrijven, maar ook van overheden en andere terreinbeheerders mag een andere werkwijze worden gevergd ter bescherming van mens, dier en milieu.

Toezicht NVWA in 2017 en 2018

In de periode 2015 tot en met 2017 is op verschillende manieren bekendheid gegeven aan het gebruiksverbod. Vooral overheden en aannemingsbedrijven (hoveniers en groenvoorzieners) zijn uitgebreid geïnformeerd over de wetgeving en een niet-chemisch beheer van de openbare ruimte. Vervolgens heeft de NVWA heeft in 2017 en 2018 toezicht gehouden op de naleving van het gebruiksverbod. In zijn bevindingen constateert de NVWA dat de communicatie desondanks niet alle gebruikers heeft bereikt. Het betreft met name (kleine) bedrijven, niet uit de groensector, die onkruidbestrijding in eigen beheer uitvoeren. Daarom zullen de

communicatie en toezicht door de NVWA dit jaar vooral worden gericht op verbetering van naleving door deze groep van gebruikers.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S. van Veldhoven - Van der Meer